

ประโยค ป.ธ. ๕
แปล ไทยเป็นมคร
สอบ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๗

๑. ก็โดยสมัยนั้นแล ในกรุงสาวัตถี นางวิสาขามิคารมารดา มีบุตรมาก มีหลานมาก มีบุตรไม่เป็นโรค มีหลานไม่เป็นโรค เป็นที่รับรู้กันมาว่าเป็นมงคลอย่างยิ่ง ๆ ในบุตรและหลานหลายพัน ซึ่งมีจำนวนขนาดนั้น ชื่อว่าถึงความตายในระหว่าง มิได้มีแม่แต่คนเดียว ๆ ในงานมหรสพที่เป็นมงคล ชาวกรุงสาวัตถี ย่อมเชิญนางวิสาขาให้บริโภคน้ำก่อน ๆ ต่อมา ในวันมหรสพวันหนึ่ง เมื่อมหาชนประดับแต่งตัวไปวัดเพื่อฟังธรรม แม่นางวิสาขา บริโภคน้ำที่ที่เขาเชิญแล้ว ก็แต่งเครื่องมหาลดาปสาธน์ ไปวัดกับมหาชน ได้เปลื้องเครื่องประดับให้หญิงคนใช้ไว้ ที่พระธรรมสังคากาจารย์ยกกล่าวถึงเอาไว้ว่า ก็โดยสมัยนั้นแล มีการมหรสพในกรุงสาวัตถี มนุษย์ทั้งหลายแต่งตัวเตรียมการแล้วไปวัด ๆ แม่นางวิสาขามิคารมารดา ก็แต่งตัวเตรียมการแล้ว ไปวัด ๆ ครั้งนั้นแล นางวิสาขามิคารมารดา เปลื้องเครื่องประดับ ผูกให้เป็นห่อที่ผ้าห่มแล้วได้ให้หญิงคนใช้ว่า นี่แน่ะเธอ จงรับห่อนี้ไว้ ๆ เล่ากันว่า นางวิสาขานั้น กำลังเดินไปวัด คิดว่า อันการแต่งเครื่องประดับมีค่ามากขนาดนี้ สวมไว้บนศีรษะจนถึงหลังเท้า เข้าไปวัด ไม่สมควร จึงเปลื้องเครื่องประดับนั้นแล้ว ห่อไว้ได้ให้ไว้ในมือหญิงคนใช้ ผู้ทรงกำลังเท้าข้าง ๕ เชือก ผู้เกิดด้วยบุญของตนเหมือนกัน ๆ หญิงคนใช้นั้นเท่านั้นสามารถถือเครื่องประดับมหาลดาปสาธน์นั้นไว้ได้ เพราะเหตุนั้น นางวิสาขาจึงกล่าวกะหญิงคนใช้นั้นว่า แน่เธอ จงรับเครื่องประดับนี้ไว้ ฉันจักสวมเครื่องประดับนั้น ในเวลากลับจากสำนักพระศาสดา ๆ ก็นางวิสาขานั้น ครั้นให้เครื่องประดับมหาลดาปสาธน์นั้นแล้ว ก็สวมเครื่องประดับชื่อฉนวนัญญกะ ได้เข้าไปเฝ้าพระศาสดา ฟังธรรมแล้ว ๆ

๒. ในตอนที่ฟังธรรมเสร็จแล้ว นางวิสาขาขึ้นถวายบังคมพระผู้มีพระภาค ถูจากอาสนะ หลีกไปแล้ว ฯ ฝ่ายหญิงคนใช้นั้นของนางลืมเครื่องประดับนั้นแล้ว ฯ ก็เมื่อบริษัทฟังธรรม หลีกไปแล้ว ถ้าใครลืมของอะไรไว้ พระอานนทเถระ ย่อมเก็บของนั้นไว้ ฯ เพราะเหตุนี้ ในวันนั้น ท่านเห็นเครื่องประดับมหาลดาปสาธน์แล้ว จึงกราบทูลพระศาสดาว่า พระพุทธเจ้าข้า นางวิสาขาลืมเครื่องประดับไว้ ไปแล้ว ฯ พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า จงเก็บไว้ในที่สมควรด้านหนึ่งเถิด อานนท ฯ พระเถระยกเครื่องประดับนั้น เก็บคล้อยไว้ที่ข้างบันได ฯ ฝ่ายนางวิสาขา เดินเที่ยวไปภายในวิหารกับนางสุปปิยา ด้วยตั้งใจว่า จักรู้สิ่งทีควรทำแก่ภิกษุผู้จรมมา ภิกษุผู้เตรียมตัวจะไป และภิกษุผู้เป็นต้น ฯ ก็โดยปกติแล ภิกษุหนุ่มและสามเณร ผู้ต้องการด้วยเนยใส น้ำผึ้ง และน้ำมันเป็นต้น ครั้นเห็นอุบาสิกาเหล่านั้นภายในวิหารแล้ว ย่อมถือภาชนะมีถาดเป็นต้น เข้าไปหา ฯ ในวันแม่นั้น พวกเธอก็ทำอย่างนั้นเหมือนกัน ฯ ครั้งนั้น นางสุปปิยา เห็นภิกษุผู้รูปหนึ่ง จึงถามว่า พระผู้เป็นเจ้ามีความต้องการอะไร เมื่อภิกษุผู้รูปนั้นตอบว่า ต้องการน้ำต้มเนื้อ จึงตอบว่า ได้ พระผู้เป็นเจ้า ดิฉันจักส่งไป ดังนี้ ในวันที่ ๒ เมื่อไม่ได้เนื้อที่เป็นกบปิยะ จึงทำกิจทีควรทำ ด้วยเนื้อขาอ่อนของตนแล้วเป็นผู้มีสรีระตั้งอยู่ตามปกตินั้นแลอีก เพราะความเลื่อมใสในพระศาสดา ฯ ฝ่ายนางวิสาขา ตรวจดูภิกษุหนุ่มและสามเณรผู้เป็นไป้แล้ว ก็ออกโดยประตูอื่น ยืนอยู่ที่บริเวณใกล้วัดแล้ว พูคว่า แม่ จงเอาเครื่องระดับมา ฉันทจักแต่ง ฯ ในขณะนั้น หญิงคนใช้นั้น รู้ว่าตนลืมแล้วออกมา จึงตอบว่า แม่เจ้า ดิฉันลืม ฯ นางวิสาขากล่าวว่า ถ้าอย่างนั้น เธอจงไปเอามา แต่ถ้าพระอานนทเถระผู้เป็นเจ้าของเรา ยกเก็บไว้ในที่อื่น อย่าเอามา ฉันทบริจาคนเครื่องประดับนั้น แด่พระผู้เป็นเจ้านั้นแล ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๕
แปล ไทยเป็นมคร

๑. เตน โข ปน สมเณ สาวตถิย์ วิสาขา มิคารมาตา พหุปุตฺตา โหติ พหุบุตรา อโรคฺปุตฺตา อโรคฺนตฺตา อภิมงฺคฺลสมฺมตฺตา ฯ ตาวตเกสุ ปุตฺตนคฺตสหสฺเสสุ เอโกปี อนฺตรา มรณปฺปตฺโต นาม นาโหสิ ฯ สาวตถิวาสิโน มงฺคฺเลสฺสุ ฉณฺเส วิสาขํ ปจฺมํ นิมนฺเตตฺวา โภเชนฺติ ฯ อถกสมฺมึ อุตฺสวทิวเส มหาชเน มณฺฑิตปฺปสาธิตे ชมฺมสฺสวนาย วิหารํ คจฺจนฺเต วิสาขापि นิมนฺตฺติจฺ्ञาเนน ภูมฺจิตฺวา महाลดาปฺสาธनํ ปฺสาเชตฺวา มหาชเนน สทฺธิํ วิหารํ ڪนฺตฺวา อารณฺยานิ มุณฺจิตฺวา ทาสียา อทาสี ยํ สนฺชราย วุตฺตํ เตน โข ปน สมเณ สาวตถิย์ อุตฺสวโ หิโติ มนุสฺสตา อลงฺกตปฺปฏิยตฺตา อารามํ คจฺจนฺติ ฯ วิสาขापि มิคารมาตา อลงฺกตปฺปฏิยตฺตา วิหารํ คจฺจนฺติ ฯ อถ โข วิสาขา มิคารมาตา อารณฺยานิ มุณฺจิตฺวา อุตฺตราสงฺเค ภูมฺจิกํ พนฺชิตฺวา ทาสียา อทาสี หนฺทฺ เช อิมํ ภูมฺจิกํ ڪณฺหาหิตฺติ ฯ สา กิร วิหารํ คจฺจนฺตี เอวรूपํ มหคฺฆํ ปฺสาธนํ สีเส ปฏฺมิฏฺกํ ยาวปาทปฺปิฏฺจึ อลงฺการํ อลงฺกริตฺวา วิหารํ ปวิสิตฺตุํ อยฺตฺตนฺติ ตํ มุณฺจิตฺวา ภูมฺจิกํ กตฺวา อตฺตโน ปฺลฺยเณเนว นิพฺพตฺตาย ปฺลฺยจฺหตฺติตฺตามชฺรราย ทาสียา หตฺเถ อทาสี ฯ สา เอว ตํ ڪณฺหิตฺตุํ สกฺโกติ เตน ตํ อหา อมฺม อิมํ ปฺสาธนํ ڪณฺห สตฺถุ สนฺติกา นิเวตฺตนกาเล ปฺสาเชสฺสามิ นนฺติ ฯ ตํ ปน ทตฺวา ฆนฺมฏฺจกํ ปฺสาธนํ ปฺสาเชตฺวา สตฺถารํ อุปสงฺกมิตฺวา ชมฺมํ อสฺโสสิ ฯ

๒. ชมฺมสฺสวณาวสานเ ภควนฺตํ วนฺชิตฺวา อฺญฺจายาสนา ปกฺกามิ ฯ สापิสฺสา ทาสี ตํ ปฺสาธนํ ปมฺมุฏฺจา ฯ ชมฺมํ สุตฺวา ปน ปกฺกนฺตฺตาย ปริสฺตาย สเจ กิณฺจิ ปมฺมุฏฺจํ โหติ ตํ อานนฺทฺเตโร ปฏฺฐิสามเติ ฯ อิติ โส ตํ ทิวสํ มหาลดาปฺสาธนํ ทิสฺวา สตฺถุ อารโจะสิ ภูมฺเต วิสาขา ปฺสาธนํ ปมฺมุสฺสิตฺวา ڪตฺติ ฯ เอกมฺนฺเต จเปหิ อานนฺทาทิ ฯ เถโร ตํ อุกฺขิปิตฺวา

โสภาณปสุเส ลคเคตฺวา จเปสิ ฯ วิสาขาปี สุปฺปิยา ย สทุธิ อากนฺตฺก-
 คมิกคิลานาทีนํ กตฺตพฺพยฺตุตฺกํ ชานิสฺสามิตฺติ อนฺโตวิหारे วิจริ ฯ ตา ปน
 อุปาสิกายิ อนฺโตวิหारे ทิสฺวา สบฺปิมฺรุตฺลาทีหิ อตฺถิกา ปกฺติยา วทฺธา
 จ สามเณรา จ ถาลกาทีนํ คเหตุวา อุปสงฺกมฺนฺติ ฯ ตสฺมีปี ทิวเส ตเถว
 กรีสฺสุ ฯ อเถกํ คิลานํ ทิสฺวา สุปฺปิยา เกนฺตฺโถ อยฺยสฺสาติ ปุจฺฉิตฺวา
 ปฏฺิจฺฉาทนีเยนาติ วุตฺเต โหตุ อยฺย เปเสสฺสามิตฺติ ทฺุติยทิวเส กปฺปิยมํสํ
 อลภฺนฺตี อตฺตโน อูรมฺเสน กตฺตพฺพกิจฺจํ กตฺวา ปฺน สตฺถริ ปสาเทน
 ปากคิกสรีราว อโหสิ ฯ วิสาขาปี คิลานเ ทฺหเร จ สามเณเร จ โอลเกตฺวา
 อณฺเณน ทฺวารเณ นิกฺขมิตฺวา วิหารูปฺจาเร จิตา อมฺม ปสาธนํ อاهر
 ปสาธสฺสามิตฺติ อหา ฯ ตสฺมี ขณฺเ สาทาสี ปมฺมุสฺสิตฺวา นิกฺขนฺตภาวํ ฅตฺวา
 อยฺเย ปมฺมุจฺจมฺหิตฺติ อหา ฯ เตนฺหิ คนฺตฺวา คณฺหิตฺวา เอหิ; สเจ ปน มยฺหํ
 อยฺเยน อานนฺตฺเตเรน อุกฺกขิปิตฺวา อณฺเณสฺมี จาเน จปีตํ โหติ มา
 อاهرยฺยาสิ อยฺยสฺเสว ตํ มยา ปริจฺจตฺตฺนฺติ ฯ